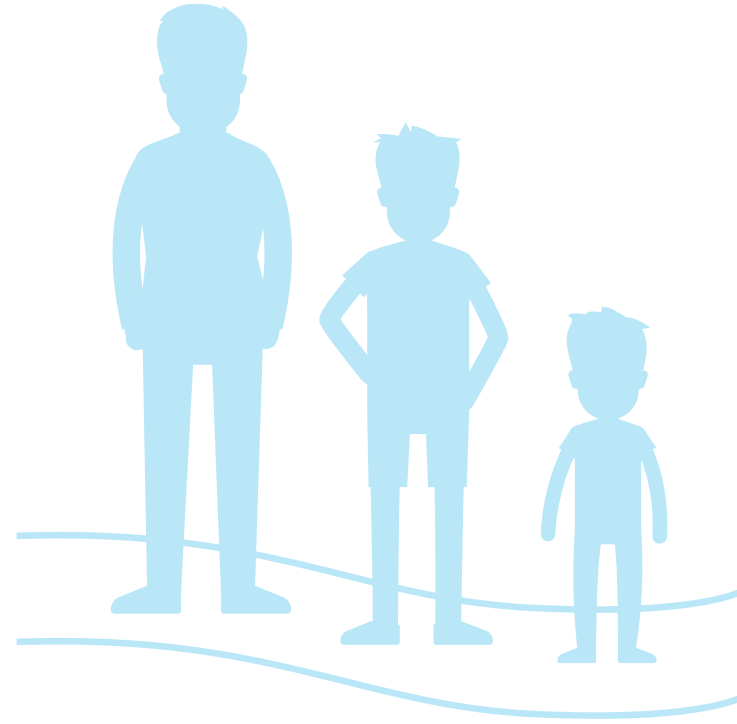

Transitie Journeys

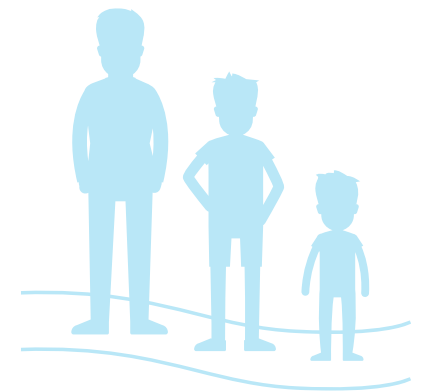

Merel van Ravenhorst, kinder- en jeugdpsychiater
Dr. Claudia Vingerhoets, psycholoog/onderzoeker
Dr. Sophie Leijdesdorff, psycholoog/onderzoeker

Disclosure

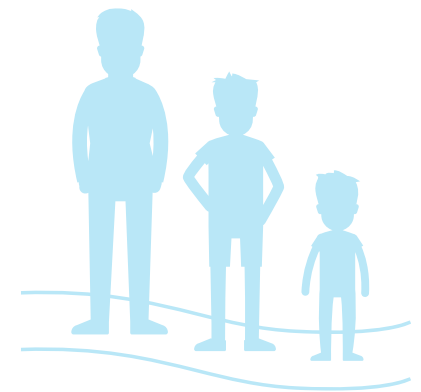
Disclosure belangen spreker:

Geen (potentiële) belangenverstrengeling

Inhoud

- Glijbaan: oefening met casus
- Theorie:
  - Onderzoeksvraag & Opzet
  - Resultaten Delphi & Interviewstudie
  - Conclusie & aanbevelingen
- Discussie over regionale aanpak

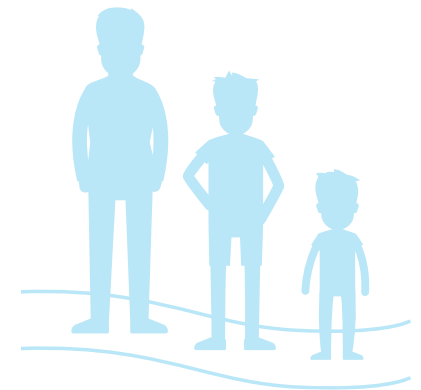

Glijbaan: oefening met casus

- ♂ Sem, 17 jaar, LVB en psychosegevoelig
- Fijne beschermd wonen plek, echter tot 18 jaar
- Voordelen huidige plek: kinderlijke omgang past bij hem, kan “grote broer” rol vervullen
- Hoopt op meer privacy op nieuwe plek maar vindt het ook spannend want heeft nog veel hulp nodig
- Ouders: willen graag plek dichtbij huis, mogelijk zelf ook LVB, overzien het niet, weten niet waar hulp te vragen

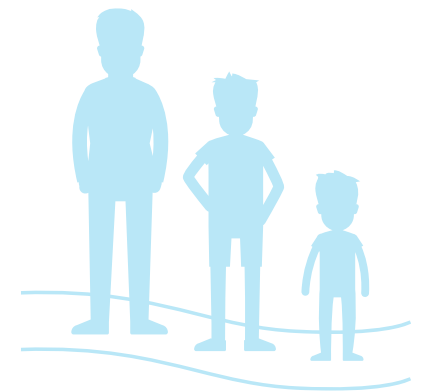

Hoe ondersteun je de ouders van Sem en Sem zelf?

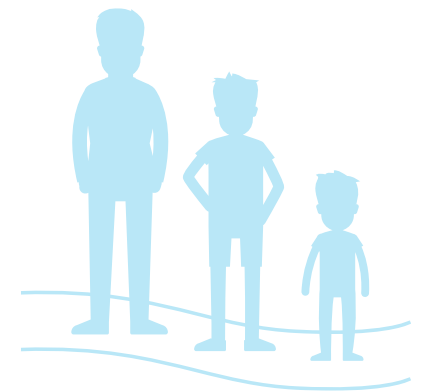
Glijbaan: oefening met casus

- Netwerk:
  - Ouders zeer betrokken
- Sterke punten jongere:
  - Optimistisch
  - Sociaal, goed met kinderen
- Kwetsbaarheden jongere:
  - Veel moeite met vooruit denken
- Extra informatie:
  - Sem en zijn ouders wonen in een dorp in Overijssel, bij hen in de regio is weinig (passend) aanbod

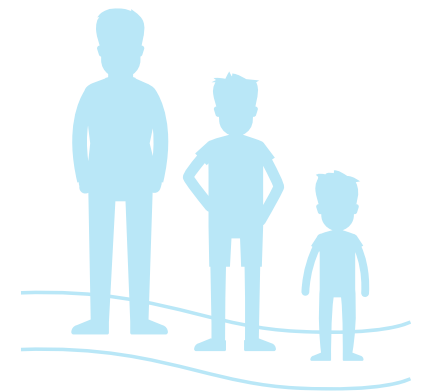
Onderzoek transitiezorg jongeren LVB

- 6% van 15 – 25 jarigen heeft LVB
- 40% daarvan psychische problematiek
- 2 -3 keer zo hoog risico

Onderzoek transitiezorg jongeren LVB

- Jongeren met een LVB & psychische problemen, 18 jaar -> zelfstandig te leven?
- Hoe kan de overgang naar volwassenheid verbeterd worden?
- Wat werkt wel?
- En wat werkt niet?

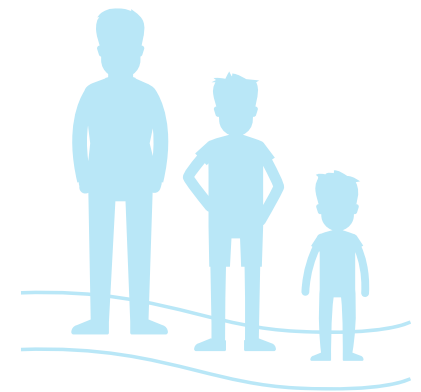
Opzet onderzoek

Delphi studie -> leren van professionals:

- Vragenlijst met stellingen
- Verschillende rondes
- Consensus

Interview studie -> leren van jongeren en hun ouders:

- Voor en na de transitie (follow-up interviews)
- Clinici interviewen (bekend gezicht)
- Ongeveer 1 uur
- E20 cadeaubon
- Transcriberen, coderen, analyseren

Deelnemende centra

kenniscentrum
phrenos

kinder- en jeugdpsychiatrie
Karakter

youz PG

Radboudumc

Homepage 's Heeren Loo

's Heeren Loo

kenniscentrum
kinder- en
jeugdpsychiatrie

Feinier van Rijkel

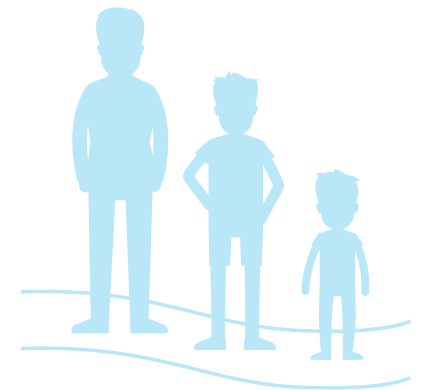
Maastricht Universiteit

Home

Mondriaan

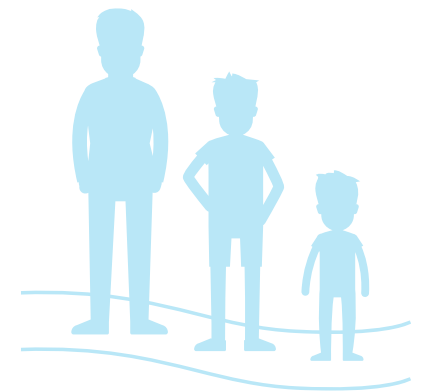

voor geestelijke gezondheid

Interviewstudie

- Aantal interviews: 13
- Getranscribeerd, gecodeerd, geanalyseerd
- Jongeren en ouders
- 18- en 18+

Atlas

Transitie journeys

Quotation from Selection Add Coding Code In Vivo Quick Coding

Hide Documents 1: Transcript RespondentP1 (pilot1).d... Quotations No Selection Codes No Selection Memos No Selection Hide

Search

Transitie journeys

- Documents (4)
  - 1 Transcript RespondentP... 46
  - 2 Transcript R1M.docx 26
  - 3 Transcript R2M interview... 42
  - 4 Transcript interview Agni... 0
- Codes (66)
  - afronding onderzoek 2
  - afstemming basis en voorg... 0
  - belangrijk/gemist: bereikb... 0
  - belangrijk/gemist: duidelijk... 0
  - belangrijk/gemist: eigen pl... 1
  - belangrijk/gemist: hulp bij... 1
  - belangrijk/gemist: ieman... 10
  - belangrijk/gemist: iemand... 2
  - belangrijk/gemist: iemand... 4
  - citaat 3
  - combinatie van LVB en psy... 3
  - continuïteit zorg 1
  - diagnose 1
  - drugs 1
  - eigen schuld 1
  - Familie/pleegouders 6
  - gecertificeerd ervaringsde... 1
  - geen overleg tussen basis... 1
  - geen passende zorg/zoe... 13
  - gepersonaliseerde zorg 0
  - groot verschil 18- / 18+ (c... 1
  - groot verschil 18- / 18+ (gr... 1

Pilot Interview

Spreker 1: Nou ik zal af en toe soms even checken of hij het nog doet. Maar volgens mij moet dat wel goed gaan.

Spreker 2: Ik heb tot 5 uur de tijd, is dat voor u prima?

Spreker 1: Ja hoor ik denk dat dat goed is. Ja. *(leuk. (lacht))* Ja. Ik heb ook tot 5 uur ongeveer de tijd. We beginnen nu inderdaad ietsje later maar we kunnen altijd even kijken hoe het gaat. Volgens mij is een uur de maximale tijd die we nodig hebben maar ik denk dat het wel al heel fijn is dat we elkaar kunnen spreken. Dit interview gaat dus eigenlijk... is eigenlijk met het doel om een onderzoek op te zetten waar we kunnen leren van de ervaringen van jongeren en van volwassenen van eigenlijk 16 tot 27 jaar met een licht verstandelijke beperking, en hun ouders, en eigenlijk zijn we dan heel erg benieuwd naar jouw ervaring en jouw mening, ja, zodat we eigenlijk jongeren en ouders in de toekomst beter zouden kunnen helpen met de zorg voor hun en dat we eigenlijk beter kunnen kijken: hoe kan die overgang van, nou, jeugd of kind naar volwassenenzorg beter worden aangepast.

Spreker 2: Ja. Duidelijk.

Spreker 1: Nou ik heb me net al even voorgesteld maar misschien heb jij, wil jij ook alvast jezelf voorstellen.

Spreker 2: Nou, ik ben (RespondentP1), ik ben 28. Ja best wel lang in de hulp eigenlijk, in de hulpzorg om het maar even zo te zeggen. Ik heb een heel verleden wat mij tot ervaringsdeskundige maakt. Ik heb net gister mijn certificaat in ontvangst – eergister mijn certificaat in ontvangst mogen nemen voor ervaringsdeskundige.

Spreker 1: O wat goed gefeliciteerd.

Spreker 2: Ja. Dank je wel, ik ben ook heel trots op mijzelf. En ja, zo gezegd, zo gedaan.

1:1 Spreker 1: Nou ik zal af en toe soms even checken of hij het nog doet. M...

1:2 Spreker 2: Nou, ik ben (Respo

introduceer onderzoek

gecertificeerd ervaringsdesku...
trots

1:3 Spreker 2:...
veel/lang hulp gehad

Document 1

Transcript RespondentP1 (pilot1).docx

Comment

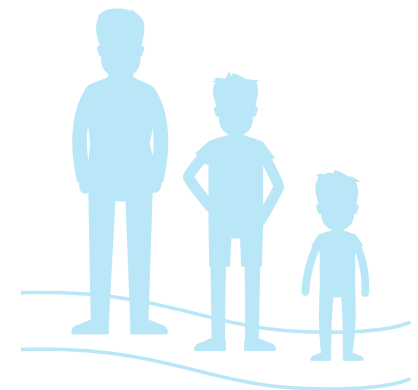
Fonts B I U

No Comment

Status

Created: 19 July 2021
Sophie Leijdesdorff

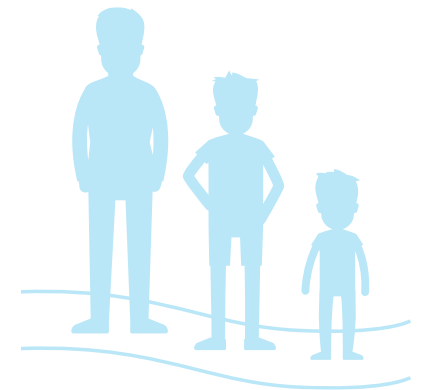
Changed: 19 July 2021
Sophie Leijdesdorff

Codeboek

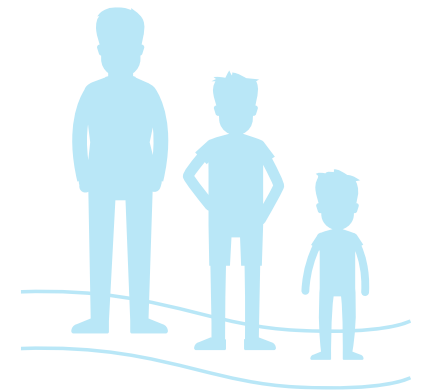
blauwe codes gaan specifiek over ouders/verzorgers, groene gaan over jongeren (maar kunnen ook door ouders genoemd worden)

Hoofdcategorieën	Definitieve codes	Toelichting
veranderingen bij 18+	veranderingen in: dagbesteding/werk veranderingen in: seksualiteit veranderingen in: sociale relaties veranderingen in: vrijetijdsbesteding/interesses veranderingen in: woonsituatie veranderingen in: school/onderwijs veranderingen in: ontvangen zorg	Gaat om de dagbesteding die vanuit de zorg geboden wordt. Verschilt
	veranderingen in: rol van ouders veranderingen in: financiële/praktische zaken	
bewindvoering/toezicht	ouderlijk of onafhankelijk toezicht/voogd/bewindvoering	
belangrijk/gemist: ondersteuning voor jongere	steun gemist belangrijk/gemist: iemand die je gelooft belangrijk/gemist: iemand die luistert/meedenkt belangrijk/gemist: iemand die voor je opkomt belangrijk/gemist: duidelijkheid over zorg na 18 jaar belangrijk/gemist: eigen plek/thuis belangrijk/gemist: bereikbare zorg/zorg dichtbij huis belangrijk/gemist: hulp bij zelfstandig worden afstemming basis en voorgezet speciaal onderwijs	
Interview-onderdelen	citaat ruis openingsvraag tussenopmerking interviewer/geinterviewde wondervraag introductie ondervraagde	

Resultaten Interviews - ervaringen

- Veel veranderingen rond 18, zowel in wonen als dagbesteding
“Ik was bang dat ik geen psycholoog meer zou hebben. (...) Ik had een hele goede band met haar en het is moeilijk voor mij om nieuwe mensen te vertrouwen (...) Zij begreep mij echt. Ik dacht dat de enige die mij begreep zou verdwijnen.” - jongere
- Zoektocht naar passende hulp (ouders) zeer belastend
“Ik vind dat er heel weinig is, [...] voor jongeren zoals Respondent1 want dat zijn er echt best wel meer, met psychiatrische problemen en een licht verstandelijke beperking, dat daarvoor heel weinig is, vind ik. ” - ouder
- Andere sfeer in volwassenzorg
“Ik voelde niet meer de warmte die ik kende van daarvoor” “als het niet in hun excel sheet past is het niet mogelijk.” - ouder
- Verwachtingen
“Als je 18 wordt verwachten mensen dingen van je. Je moet bijvoorbeeld zelf kunnen reizen, zelf koken, en ik kon dat nog niet. Dus dat gaf een hoop extra stress” “Als mijn moeder weg is heb ik echt een probleem [...]Ja, ik kan natuurlijk een kant-en-klaar maaltijd kopen maar dat is niet ideaal elke dag drie weken lang...” - jongere

Resultaten Interviews – helpend & niet helpend

- Tijdige voorbereiding

“Ik las alles stap voor stap door en stelde mijzelf gerust daarmee. Het komt goed met me” - jongere

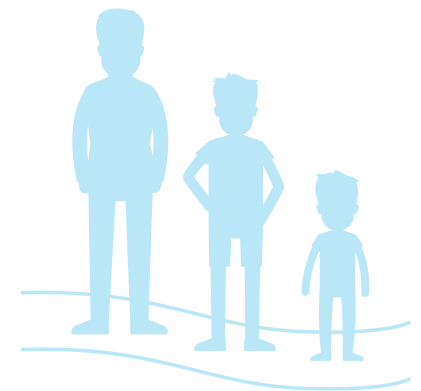
“Dat er informatie is als je bijvoorbeeld 16 bent, en niet pas een paar maanden voor de 18e, zo van ‘alles gaat nu stoppen’. Dat je complete verrast wordt.” - jongere

- Regie (jongeren en ouders)

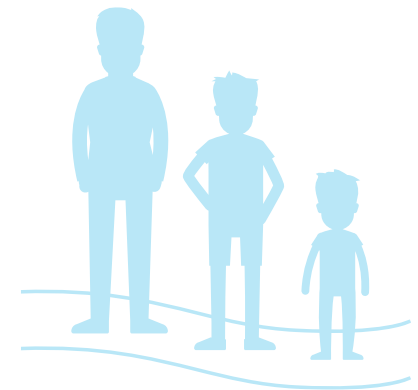
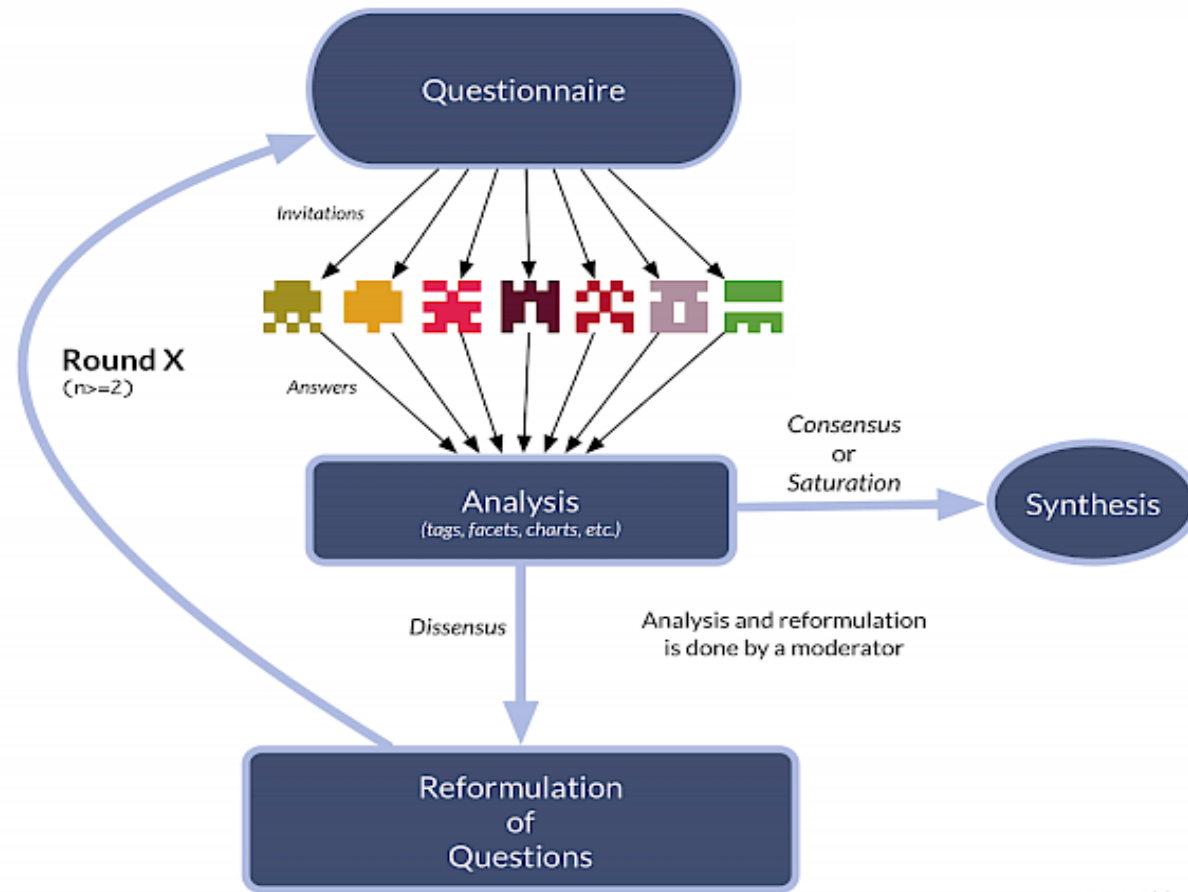
“Ja, wij zijn overeengekomen dat we dat zelf heel goed kunnen, maar het moet wettelijk geregeld worden, anders sta je nergens als ze 18 worden.” – ouder

- Hulp bij transitie (jongeren en ouders)

“ja ze is ook thuis al geweest en we gaan aankomende vrijdag weer gesprek, [...] ook dat je zorgtoeslag moet aanvragen, en dat soort kleine dingetjes dat is wel fijn om te weten ja. [...] dat je gewoon het zelf het niet meer hoeft uit te zoeken.” - ouder

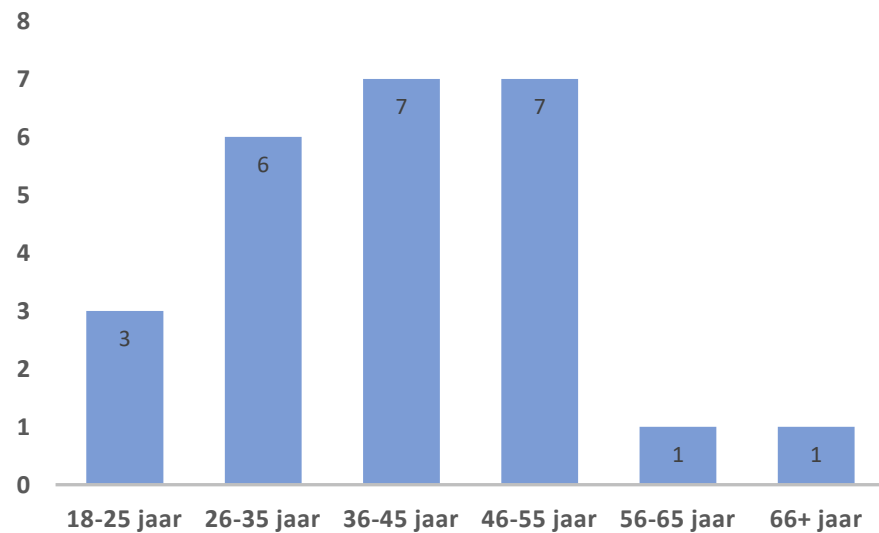
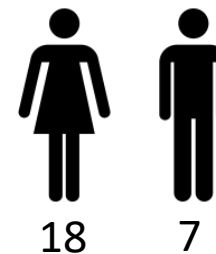

Delphi studie

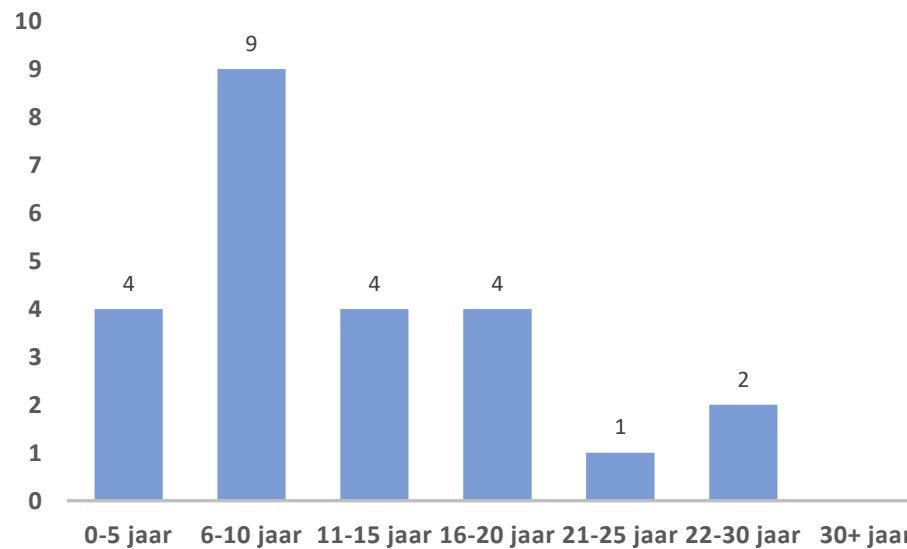

Delphi studie

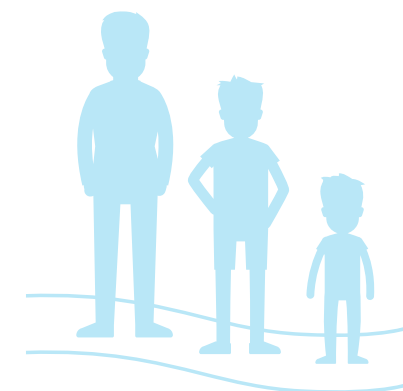
N = 25

Leeftijd

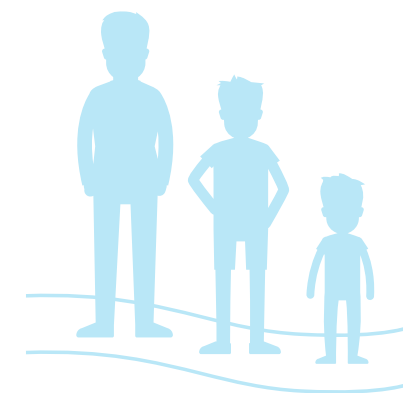
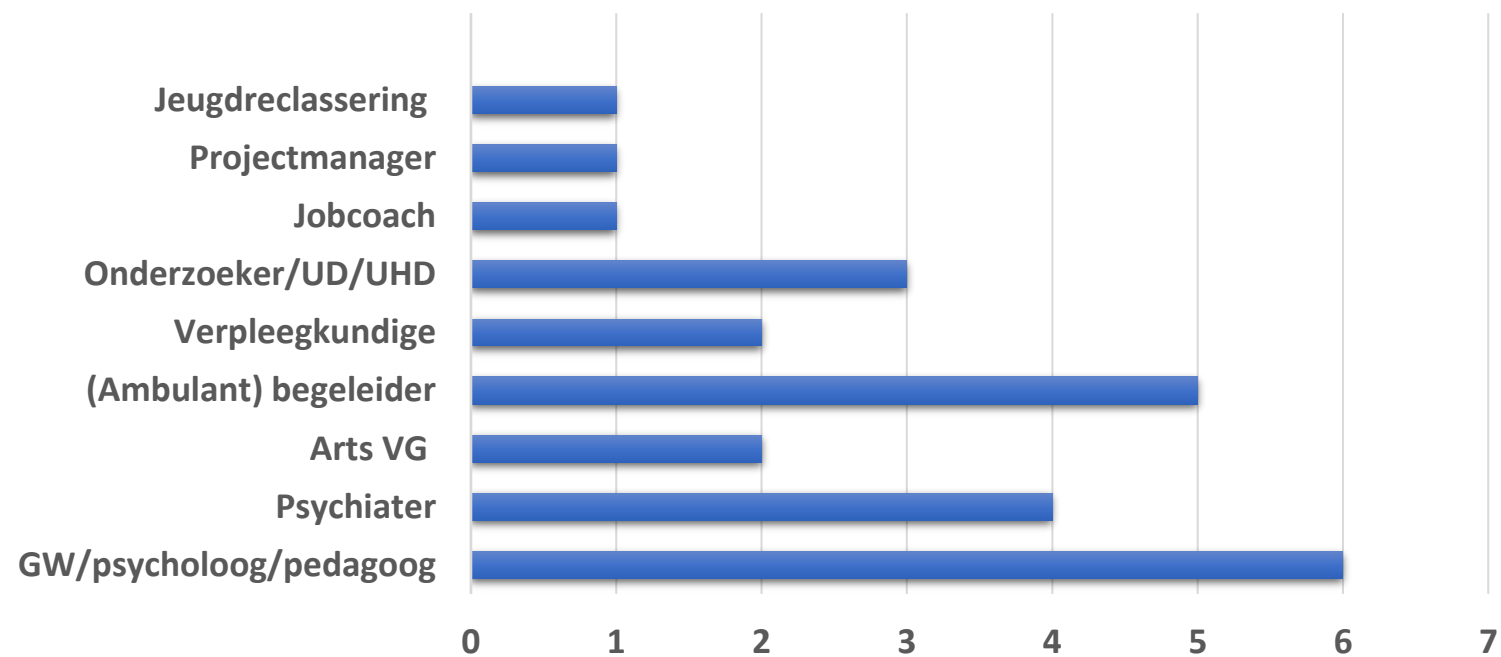

Aantal jaren relevante werkervaring

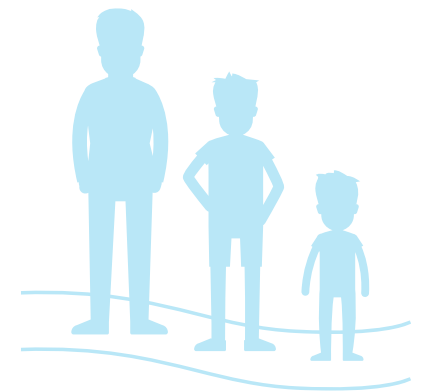
Delphi studie

Delphi studie

Provincie	N	%
Drenthe	1	4.3%
Flevoland	1	4.3%
Friesland	1	4.3%
Gelderland	4	17.4%
Limburg	10	43.5%
Noord-Brabant	2	8.7%
Noord-Holland	2	8.7%
Utrecht	1	4.3%
Zuid-Holland	1	4.3%

Vraagstelling Delphi

28 stellingen: micro-, meso-, macroniveau

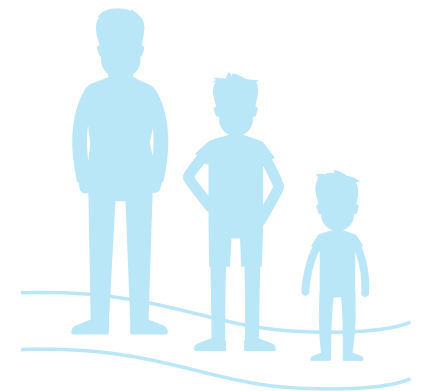
Vraag 1: Invloed op transitie

Vraag 2: Extra aandacht nodig bij deze doelgroep?

Criteria:

Inclusie: > 75% scoort een 4 of hoger (grote invloed/hele grote invloed)

Exclusie: < 75% scoort een 4 of hoger (grote invloed/hele grote invloed)

Transitie naar GGZ

Belangrijk en extra aandacht nodig in de doelgroep

Ernst
psychiatrische
problematiek

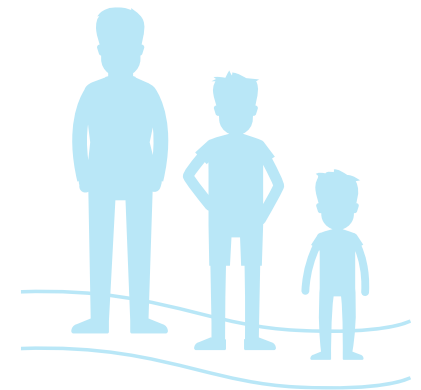
Herkenning LVB &
psychische
problematiek

Ouder(s)
met LVB

Problematiek
meerdere
levensgebieden

Mate van
betrokkenheid
netwerk

Inzien van
nut van de
transitie

Transitie naar GGZ

Belangrijk en extra aandacht nodig in de doelgroep

Kennis zorgverlener
over combinatie LVB en
psychiatrie &
ondersteuningsmogelijk
heden

Continuïteit
zorgverleners

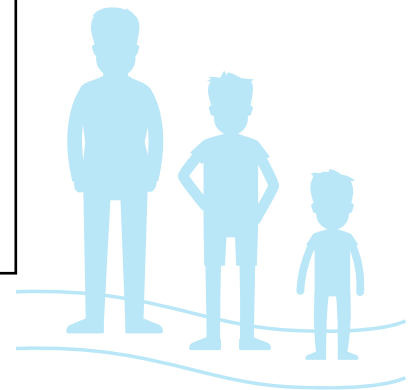
Tijdige start
transitie

Communicatie
betrokken
partijen

Aanbod
gespecialiseerde
instellingen

Afstemming
taalgebruik

Lengte van
wachlijsten

Transitie naar een zo zelfstandig mogelijk leven

Belangrijk en extra aandacht nodig in de doelgroep

Problematiek
meerdere
levensgebieden

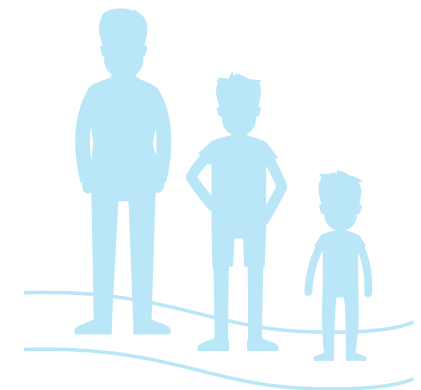
Herkenning LVB &
psychische
problematiek

Ernst
psychiatrische
problematiek

Mate van
betrokkenheid
netwerk

Mate van
zelfredzaamheid

Inzien van
nut van de
transitie

Transitie naar een zo zelfstandig mogelijk leven

Invloed en extra aandacht nodig in de doelgroep

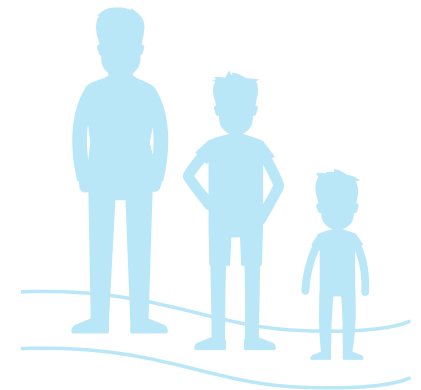

Continuïteit
zorgverleners

Tijdige start
transitie

Afstemming
taalgebruik

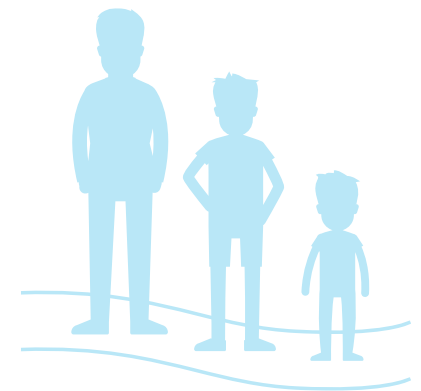
Kennis zorgverlener over
combinatie LVB en psychiatrie
&
ondersteuningsmogelijkheden

Resultaten Delphi studie

Exclusie:

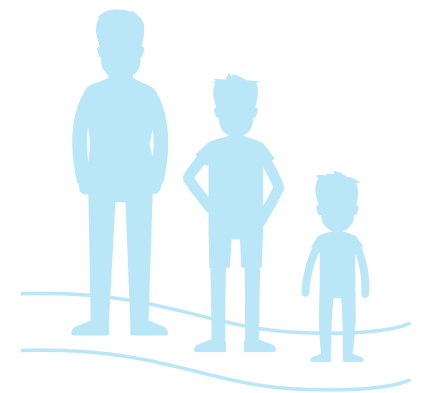
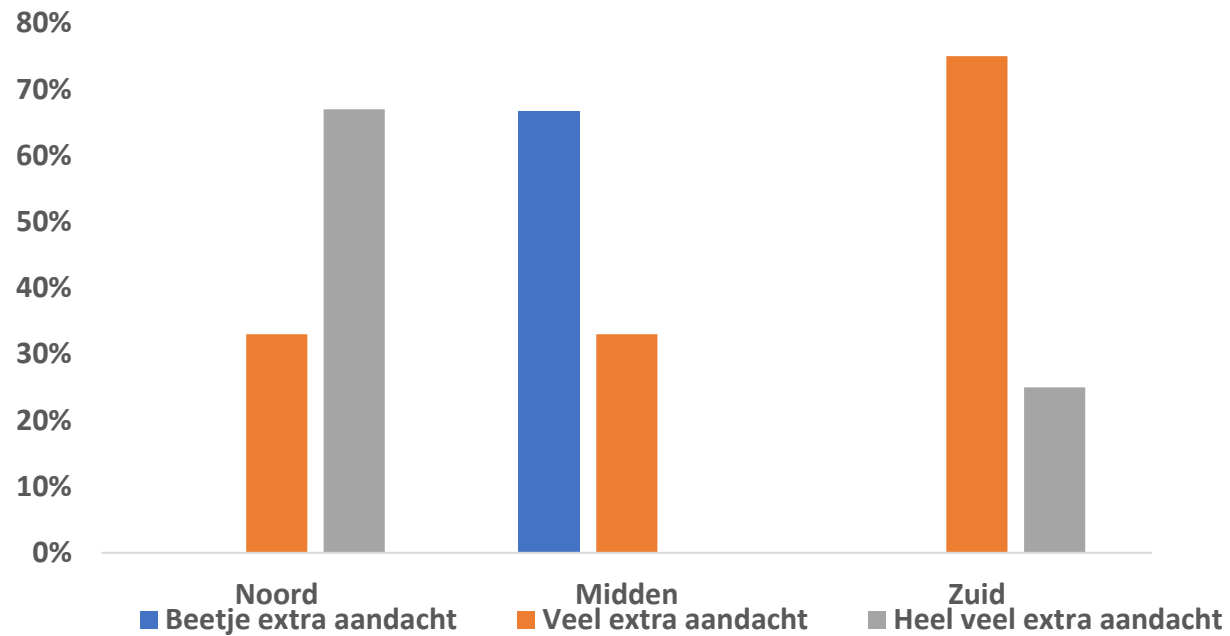
- Transitieprotocol binnen de instellingen
- Informatie voor jongeren over beschikbare hulpverlening
- Informatie voor het netwerk over beschikbare hulpverlening
- Tijdig regelen van de juiste indicatie
- Begeleiden van netwerk bij wettelijke vertegenwoordiging
- Beschikbaarheid van passend onderwijs voor 18+
- De eigen bijdrage vanuit de zorgverzekering

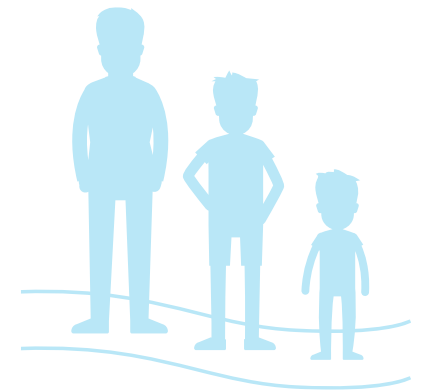
Verschillen experts

Kennis combinatie LVB psychiatrie

Conclusie en aanbevelingen

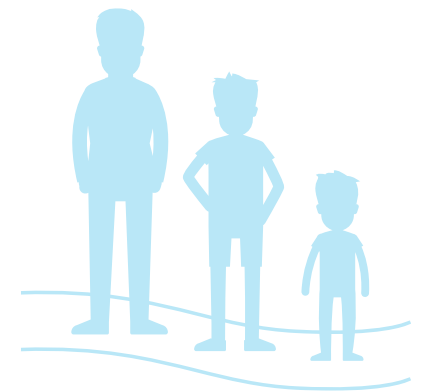
- Verschil in perspectief jongeren/ouders en experts
- Oog voor het netwerk

- Herkenning van problematiek is essentieel
- Tijdige start → rekening houden met wachtlijsten
- Bespreek het belang van de transitie met de jongere

Producten

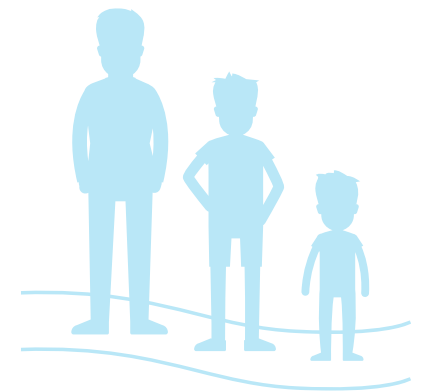
- een uitbreiding van de gratis e-learning 'Transitiecoach LVB' voor coaches
- een gratis handreiking
- een praktijkbundel met ervaringsverhalen/casuïstiek o.a. ter ondersteuning van theorie bij cursussen en als casuïstiek bij omdenksessies met gemeenten en zorginstellingen

Beschikbaar eind 2023

Discussie regionale aanpak

- Eigen ervaringen
- Wat is er goed geregeld in jouw regio?
- Wat kan er beter / is nodig?

Vragen?

